

MINISTERIE
VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
BEZITSVORMING EN P.B.O.

B. V. D.

No : 609.818

Bijl. : 1

Betr. :

351720000
26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

Stg. GEHEIM

'S-GRAVENHAGE, 13 September 1961.
Stadhoudersplantsoen 25

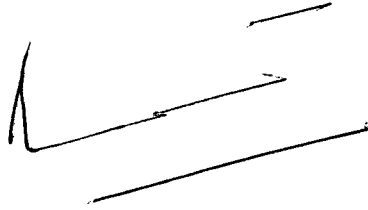
142585

18-9-61

./ Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij een exemplaar aan te bieden van het maandoverzicht no. 7/8 van de B.V.D. over de maanden juli en augustus 1961.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813, no. 4
'S-GRAVENHAGE.

Mr. J. S. Sinninghe Damsté

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 7-8 1961

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 7/8-1961

16

(Tijdvak 1-7-'61 t/m 31-8-'61)

I N H O U D

I. <u>Communisme Internationaal</u>	blz.
Het ontwerp-partijprogram van de CPSU.....	1
Revolutie-recepten.....	3
Geen religie paragrafen zoals in 1919.....	5
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
Districtsconferenties snel afgedaan.....	8
Paul de Groot geïnterviewd.....	9
Propaganda-leuzen en "neutraliteit".....	11
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Het Internationaal Christelijk Vredescongres te Praag.....	14
Wereldjeugdforum 1961.....	16
Wintercampagne ANJV.....	17
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Het komende 5e WVV-congres.....	20
V. <u>Overige groeperingen</u>	
PSP tegen samengaan met SWP.....	22
Nieuw SWP-aanbod aan de pacifistische socialisten.....	24
<u>Overzicht van reizen</u> van vooraanstaande Nederlandse en buiten- landse extremisten uit of naar Nederland	
<u>Overzicht stakingen</u> juli/augustus 1961	
<u>Agenda</u>	

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Het nieuwe program van de CPSU

In oktober aanstaande krijgt het XXIIste (vierde na-oorlogse) congres van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie een nieuw partij-program en gewijzigde partijstatuten te behandelen.

Het partijprogram is ontworpen door een speciale commissie uit het centraal comité. De veranderingen in de CPSU-statuten heeft het partij-presidium zelf uitgewerkt. Beide projecten werden op 19 juni j.l. toegelicht in een zitting van het centraal comité. Chroestsjow sprak over het program, dat daarna "eenstemmig" werd goedgekeurd. Kozlov hield een inleiding over de statuten, die vervolgens "in principe" werden aanvaard. Tezelfdertijd besloot het centraal comité tot publicatie van de beide ontwerpen, resp. op 30 juli en 20 augustus, met de bedoeling deze in de gehele partij kritisch te doen bespreken. De tekst van de statuten verscheen, zonder opgaaf van reden, reeds op 5 augustus. Le Drapeau Rouge, het partijorgaan der Belgische communisten, meende daarvoor een aannemelijke verklaring gevonden te hebben. De essentiële punten van de nieuwe statuten waren n.l. reeds opgenomen in het kort te voren gepubliceerde ontwerp-partijprogram. Het was, volgens het blad, moeilijk de discussies over de beide ontwerpen gescheiden te voeren.

1919 en 1961

Het thans voorgestelde partijprogram moet dat van maart 1919 vervangen. De jonge Sowjetstaat en de Russische Communistische Partij verkeerden destijds in een benarde positie tengevolge van burgeroorlog en buitenlandse gewapende inmenging. Lenin verwachtte een snelle uitbreiding van de revolutie, die in november 1917 in het eigen land was uitgebroken. Het door hem uitgewerkte program was gebaseerd op de wereldrevolutie als naastbijliggend doel van de communistische beweging. Enerzijds werd de arbeidersklasse in alle landen aangespoord tot het verdedigen van de geslaagde bolsjewistische revolutie. Anderzijds wierp de CPSU zich zelf op als voorhoede in de internationale strijd tegen het imperialisme.

Nationaal en internationaal moet het partijprogram van de CPSU in 1961 aan andere eisen voldoen dan in 1919. De ontwerpers hebben het nu niet gezocht in een bondige stijl "op de man af" en in het revolutionaire

élan van weleer. Lenin zelf had nog geen zesde part nodig van de circa 50.000 woorden die het ontwerp-1961 omvat.

De nieuwe gedachten in het ontwerp-program stammen van het XXste en het XXIste CPSU-congres, resp. gehouden in 1956 en 1959. Voorts zijn er de verklaringen in verwerkt van de 12 communistische partijen van het blok (Moskou 1957) en van de 81 communistische partijen (Moskou 1960). Zo wordt de vreedzame coëxistentie van de socialistische en kapitalistische staten "een objectieve noodzaak van de ontwikkelingsgang der menselijke samenleving" genoemd. Oorlog, aldus het ontwerp, mag en kan geen middel zijn voor het oplossen van internationale conflicten.

In het nieuwe partijprogram zijn de socialistische revoluties in Europa en Azië - bovenal die in China - aangemerkt als het grootste wereldhistorische gebeuren na oktober 1917. Zij hebben de posities van het imperialisme opnieuw ernstige afbreuk gedaan. De arbeidersklasse is sterker dan ooit en geen bolwerk van het imperialisme kan haar weerstaan.

Op basis van het marxisme-leninisme geven de ontwerpers een "wetenschappelijke analyse" van de maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten het "socialistische kamp", een uit dien hoofde eenzijdige voorstelling van zaken. Aan de meeste structurele veranderingen in de niet-communistische wereld na 1920 wordt in het program stilzwijgend voorbijgegaan. Volstaan wordt met het zwart-wit tegenover elkander plaatsen van het "ten ondergang gedoemde" kapitalistische stelsel en het "tot wereldsysteem uitgegroeide socialisme".

De Verenigde Staten van Noord-Amerika zien zich in het CPSU-program gedoodverfd als het centrum van de reeds tanende macht van het imperialisme. Het ideologische offensief richt zich bovenal tegen deze voornaamste vijand.

Het eerste hoofdstuk van het ontwerp gaat onder meer in op de betekenis van de strijd tegen het kolonialisme. Deze is nog niet beëindigd al verkeert het koloniale stelsel in ontbinding. De stormachtige nationale bevrijdingsrevoluties kunnen alleen in konsekwente strijd tegen het imperialisme leiden tot volledige nationale souvereiniteit van de gekleurde volkeren. De CPSU beschouwt het broederlijke verbond met de volkeren die het koloniale en het half-koloniale juk hebben afgeschud als een hoeksteen van haar internationale politiek.

Gesteld wordt, dat het marxisme-leninisme het denken beheerst van de vooruitstrevende mensheid, terwijl daarentegen de burgerlijke wereld-

beschouwing een zware crisis doormaakt. De daarop gegeven toelichting komt samengevat op het volgende neer: De "vrije wereld" onder het kapitalistische systeem, met het monopolie-kapitaal aan de macht, leidt naar fascisme en rassendiscriminatie. De arbeidersklasse en haar marxistisch-leninistische partijen leiden naar waarachtige democratie, naar communisme.

In het ontwerp-program wordt het revisionisme het voornaamste gevaar binnen de communistische beweging genoemd. De revisionisten ontkennen de historische noodzakelijkheid van de socialistische revolutie en van de dictatuur van het proletariaat, de leidende rol van de marxistisch-leninistische partij. Zij ondergraven de fundamenteën van het proletarisch internationalisme en glijden af naar het nationalisme. Het program bevat voorts een afkeuring van de gedragingen en ideeën der Joegoslavische leiders. Men gaat echter niet zover om het maatschappelijke stelsel in Joegoslavië kapitalistisch te noemen.

Ook het dogmatisme en het sectarisme worden in het ontwerp afgevoerd omdat zij de creatieve krachten van het marxisme-leninisme verlammen en de onontbeerlijk nauwe band tussen partij en massa in de weg staan. Dogmatisme en sectarisme kunnen in bepaalde perioden en onder bepaalde omstandigheden het voornaamste gevaar binnen de communistische beweging worden.

Vanzelfsprekend hebben de samenstellers van het partijprogram geen goed woord over voor het democratisch socialisme dat definitief met het marxisme heeft gebroken.

De proletarische revolutie

In de algemene verhandeling over het wezen van de proletarische revolutie wordt onder meer gezegd dat revolutie niet op bestelling is te leveren. Zij kan een volk niet van buitenaf worden opgelegd. Het proletariaat, dat al aan de macht is, kan nu eenmaal het "geluk" niet opdringen aan een ander volk zonder daarbij de eigen positie in de waagschaal te stellen. Desniettemin bevat het nieuwe CPSU-program enkele "revolutie-recepten". Het succes van de revolutionaire strijd der arbeidersklasse zal, aldus het betoog, afhangen van de bedrevenheid van die klasse en haar (communistische) partij in het hanteren van alle vormen van strijd - vreedzaam en niet-vreedzaam, parlementair en niet-parlementair. Beslissend is hierbij of de arbeidersklasse en haar partij zich goed hebben voorbereid op het snel en onverwacht overschakelen van de ene strijdmethode op de andere. De overgang van kapitalisme naar

socialisme kan alleen plaatsvinden door revolutie, (dat wil zeggen door het vestigen van de dictatuur van het proletariaat), ook al zou men daarbij gebruik maken van de "parlementaire weg".

Opbouw van het communisme in twee étappen

Het tweede, tevens afsluitende hoofdstuk van het partijprogram handelt over de taken van de CPSU bij de opbouw van een communistische maatschappij. Het Sowjetvolk moet zich daarvan in de komende twintig jaren kwijten. Van 1961 tot 1970 zal de Sowjet-Unie het machtigste en rijkste land van het kapitalisme - de Verenigde Staten van Noord-Amerika - voorbijstreven in de productie per hoofd van de bevolking. In de tweede étappe, van 1971 tot 1980, wordt de materiëel-technische grondslag van het communisme gelegd. Voor de gehele bevolking van de USSR zal dan een overvloed van stoffelijke en culturele goederen gewaarborgd zijn.

Uit de in het ontwerp vermelde streefgetallen treedt het ambitieuze karakter van deze plannen wel duidelijk aan het licht. Het is echter veelzeggend dat de Sowjet-Russische leiders reeds thans een belangrijk voorbehoud maken. Om deze projecten in de gestelde termijn van ongeveer twintig jaren te kunnen verwezenlijken, moet, volgens het program, aan drie voorwaarden worden voldaan: behoud van de vrede, ontwapening en een "ongecompliceerde" internationale toestand. (Vraag d.z.z.: Hoe Chroestsjow zich dit voorstelt?)

Uit het nieuwe partijprogram blijkt dat de zware industrie haar bevoorrechte plaats behoudt, mede in het uitdrukkelijk vermelde belang van de defensie der Sowjet-Unie. Toch worden "koeien met gouden hoorns" beloofd aan alle werkers in de USSR. Hun gaandeweg op te voeren welstand zal de bestaande, onderling grote verschillen in de beloning van hun arbeid doen verdwijnen. Ook voor de woningbouw, het nog steeds nijpende vraagstuk, worden in het ontwerp rooskleurige vooruitzichten geopend.

Eerst na 1980, als de openbare fondsen rijkelijk zullen vloeien, krijgt de gehele Sowjetbevolking gratis de volledige medische verzorging, die reeds in het partijprogram van 1919 urgent werd genoemd. Wat de bevolking in de USSR voorshands op dit terrein wordt geboden steekt ongunstig af tegen de voorzieningen in de meeste West-Europese landen.

Overheid en religie

In het nieuwe program ontbreekt, in tegenstelling met dat van 1919, een aparte, agressief gestelde paragraaf over de religie. Volstaan wordt met het afwijzen - binnen het kenschetsen van de "communistiche moraal" - van elke bovennatuurlijke levensbeschouwing. Voorts moet getracht worden "religieus vooroordeel" te overwinnen zonder de gevoelens van de gelovigen te kwetsen.

De eigen ideologie wordt in het ontwerp de levende bron van de "communistische zedenleer" genoemd. Deze moraal veronderstelt bij de navolgers onder meer toewijding aan de zaak van het communisme, haat tegen zijn vijanden en belagers, liefde voor het socialistische moederland en voor de socialistische landen, gewetensvolle arbeid tot welzijn van de maatschappij - "die niet werkt zal niet eten" -, zin voor collectieve samenwerking, kameraadschappelijke bijstand, eerlijkheid en rechtvaardigheid, ontzag voor het gezinsleven, het zich beijveren voor de opvoeding van de kinderen, onverzoenlijkheid tegenover onrecht, corruptie, luiheid, baantjesjagerij, nationalisme en rassenhaat.

De dictatuur van het proletariaat

In het ontwerp wordt geconstateerd dat de "dictatuur van het proletariaat" in de USSR haar historische missie heeft vervuld. De eerste fase van het communisme, de volledige en definitieve overwinning van het socialisme, is daar afgesloten. De dictatuur van het proletariaat is - van binnenlands standpunt bezien - in de Sowjet-Unie niet langer noodzakelijk. De USSR wordt een staat genoemd, die de belangen en de wil van het gehele volk tot uitdrukking brengt. De Sowjet-Unie is het enige land waar men reeds bezig is met de opbouw van het communisme. Daaraan wordt de algemene opmerking verbonden, dat de dictatuur van de arbeidersklasse reeds ophoudt onontbeerlijk te zijn nog voordat de staat afsterft. De staat blijft evenwel als machtsinstituut naar buiten en om leiding te geven aan de eigen bevolking voortbestaan totdat de eindoverwinning van het communisme een feit is geworden.

Vernieuwing van de leiding

In het program is uitgewerkt hoe de leidende organen periodiek kunnen worden vernieuwd. Uit de opzet van de gegeven richtlijnen wordt duidelijk dat zij gelden voor de functionarissen van de CPSU alsmede voor de afgevaardigden naar de Sowjets en dergelijke lichamen buiten

het directe arbeidsveld van de partij.

Ter inleiding wordt er aan herinnerd dat de leninistische beginselen onverenigbaar zijn met personencultus en met het aantasten van het principe van de collectieve leiding, van de interne partijdemocratie en van de socialistische legaliteit. Stelselmatig dient plaats te worden ingeruimd aan de jonge krachten in partij en staat. Geen functionaris mag door bundeling van bevoegdheden in een positie komen te verkeren, die het hem zal mogelijk maken te ontsnappen aan de controle van het collectief.

Bij elke verkiezing zullen het centraal comité van de CPSU en zijn presidium met niet minder dan een kwart worden vernieuwd. De leden van het partijpresidium mogen als regel niet langer dan drie opeenvolgende termijnen ononderbroken aanblijven. Er is echter een ontsnapingsclausule. Een lid van het partijpresidium kan nadien alsnog worden herkozen wanneer een ruime meerderheid overtuigd is van de grote politieke, organisatorische en andere bekwaamheden van de betrokkene. In dat geval wordt de kandidaat als gekozen beschouwd wanneer hij bij geheime verkiezing minstens driekwart van de stemmen verwerft. (Zonder deze voorziening zullen Chroestsjow, Mikojan en Sjewernik reeds op korte termijn buiten het presidium komen.)

Het verdient afzonderlijke vermelding dat ten aanzien van de leden van het centraal comité van de CPSU in het ontwerp-program het verbod ontbreekt om langer dan drie aaneensluitende termijnen ononderbroken in functie te blijven. Overigens werd tot dusver op de congressen van de CPSU doorgaans reeds meer dan 25 % van de leden van het centraal comité niet herkozen.

In menig opzicht lopen de voorschriften ter vernieuwing van de leiding in de CPSU en de USSR parallel aan die voor de communistische partijen van de Unie-republieken, de districten en dergelijke. De centrale comité's daarvan moeten bij elke verkiezing minimaal met een derde deel worden vernieuwd. Geen der gekozenen mag in die bestuurslichamen langer zitting hebben dan drie achtereenvolgende termijnen. De besturen van de gewone partij-afdelingen moeten bij elke verkiezing op zijn minst voor de helft worden vervangen. De secretarissen van de basis-organisaties mogen slechts twee termijnen achtereen - in dit geval dus maximaal vier jaren - ononderbroken in functie blijven. Hierop mag eveneens een uitzondering worden gemaakt voor "uitblinkers". Zij hebben dan voor hun herverkiezing minstens driekwart van de uit-

gebrachte stemmen nodig.

In het ontwerp is voorts de bepaling opgenomen, dat allen, die om deze reglementaire reden aftreden, op een later tijdstip opnieuw kunnen worden gekozen.

Het ontwerp-partijprogram behelst de bepaling dat bij geheime stemming moet worden beslist over het royeren als lid van het centraal comité van de CPSU en van andere hoge partijlichamen. Een dergelijk besluit dient te worden genomen door niet minder dan twee derde van alle leden der betrokken organen.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Districtsconferenties

Algemeen

Overeenkomstig de regel vonden na het op 20 t/m 22 mei gehouden 20ste CPN-partijcongres, in juni/juli in de meeste districten conferenties plaats. Zij hadden ten doel de door het congres genomen besluiten verder uit te dragen en de uitvoering daarvan te bespreken. In enkele districten werden de bijeenkomsten uitgesteld tot na de vacanties.

Veel werk was van de voorbereiding der conferenties niet gemaakt. Als deelnemers werden dezelfde gedelegeerden aangewezen, die ook de aan het congres voorafgegane districts-vergaderingen hadden bijgewoond.

Diverse districten deden de conferentie in één dag af. In sommige plaatsen nam de bijeenkomst slechts een paar uur in beslag. In slechts zes districten vonden verkiezingen plaats van een volledig nieuw bestuur. Elders werd goedkeuring gevraagd het zittende bestuur met enige leden uit te breiden, c.q. enkele opengevallen plaatsen te doen bezetten. Opvallende wijzigingen deden zich niet voor.

De animo voor de deelname was niet bijzonder groot. Een relatief groot aantal aangewezen gedelegeerden liet verstek gaan. In het algemeen was de stemming niet bijster enthousiast.

Discussies

De conferenties waren hoofdzakelijk belegd om de uitvoering van de partijtaken te bespreken. Organisatorische aangelegenheden moesten bij voorkeur niet naar voren gebracht worden. De inleidingen en de daarop volgende discussies waren dan ook voornamelijk gebaseerd op de "stellingen voor het congres", de daar door Paul de Groot gehouden toespraak en de congres-resolutie. De algemene opvatting was, dat van een "goed" congres kon worden gesproken, waarin de eenheid van de partij nadrukkelijk tot uiting is gekomen. Velen betreurden evenwel, dat het boeren-vraagstuk niet de aandacht gekregen heeft, die het verdient.

De strijd voor loonsverhoging vormde één der voornaamste onderwerpen van het gesprek. De pogingen om lid te worden van het NVV moeten onverminderd worden voortgezet. Deze hadden naar veler opvatting reeds tot enig succes geleid. Onder meer werden de jongste acties in verschillende bedrijven op rekening van deze tactiek gesteld. Aangedrongen werd op het vormen van meer bedrijfsgroepen en op grotere activiteit voor de verspreiding van de Centrum-kranten.

Het district Amsterdam zal bij de acties voor het behoud van de vrede de toon moeten aangeven. Het gaat er bovenal om een indrukwekkende beweging voor de vrede tot stand te brengen. Samenbundeling van de verschillende acties is derhalve een eerste vereiste. De onvoorwaardelijke overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië blijft als eis op het program staan.

Zo spoedig mogelijk zal gestart worden met de propaganda voor de in het voorjaar van 1962 te houden verkiezingen voor de Provinciale Staten en Gemeenteraden. De PSP en de SWP moeten worden weggevaagd.

Opnieuw nam men zich voor de werving van abonnees op De Waarheid en nieuwe leden met kracht ter hand te nemen. Vooral het district Amsterdam bleek bij de werving achter te blijven. Het ledental was daar in de laatste twee jaar met 60 gedaald. Elders was het gestegen.

Een interview

Paul de Groot had onlangs de eer te worden geïnterviewd door een verslaggever van het Algemeen Handelsblad. Het resultaat van het vraaggesprek werd gepubliceerd in het supplement van genoemd dagblad van zaterdag 5 augustus. De Waarheid maakte er met een zekere voldoening gewag van in haar nummer van de daarop volgende maandag.

De algemeen secretaris van de CPN nam tijdens het gesprek in alle opzichten het bekende communistische standpunt in. Onthullingen werden door hem niet gedaan.

Dat de communisten politiek bestreden worden vond hij natuurlijk, maar de bestrijding van staatswege vond hij ergerlijk.

Maar, zo verklaarde de Groot achteloos, wij doen geen moeite de spionnen (in de partij) te ontmaskeren. Wij laten niet merken dat wij hen door hebben en hoeveel wij wel over hen weten.

En bijzonder zachtaardig voor zijn doen voegde de Groot daaraan toe: De vreedzame weg naar het socialisme is de beste; men moet de mensen niet nodeloos pijn doen.

Het orgaan van de SWP, De Brug, van 19 augustus brengt een enigszins sarcastisch commentaar op de verklaringen van De Groot. Het blad wijst er o.m. op dat het destijds door Gerben Wagenaar aan Vrij Nederland en De Groene Amsterdammer toegestane interview in De Waarheid het bewijs van de volkomen verdorvenheid van de SWP-voorzitter werd genoemd.

Het moet voor de CPN-leden wel een prettig idee zijn, zich omringd te weten door BVD-spionnen. Waakzaamheid tegen de Wagenaarkliek is geboden, maar de BVD laat men rustig zijn gang gaan, aldus De Brug.

Agitatie rond de kwestie Berlijn

Uit de aard der zaak wordt in de publicaties van de CPN veel aandacht geschonken aan de kwestie Berlijn. Dat de partij zich daarbij onvoorwaardelijk stelt achter de houding van de landen van het Warschau-pact en de maatregelen van de regering der DDR behoeft wel geen betoog.

Vrijwel dagelijks houdt De Waarheid in een redactioneel artikel een pleidooi voor de Oost-Duitse autoriteiten en een fel requisitoir tegen Adenauer-Brandt c.s. en de landen van de NAVO.

Naar oud recept wekt het CPN-dagblad daarbij de herinnering weer op aan de Duitse Nazi-periode. Het suggereert dat in het West-Duitsland van heden dezelfde drang naar overheersing leeft, die voor Nazi-Duitsland kenmerkend was.

Zo worden in het nummer van 18 augustus onder de titel "Duitse revanchisten-pers onder Hitler en onder Adenauer" in opvallende opmaak naast elkaar afgedrukt de koppen boven de berichten betreffende de vluchtelingen uit Polen en Tsjechoslowakije in bekende Duitse dagbladen uit de jaren 1937/1938 en die over de emigranten uit de Oost-zône in de kranten van nu.

"Als twee druppels water gelijken de koppen van de kranten van Hitler, getooid met hakenkruis, en die van Adenauer op elkaar. Het is dezelfde ophitsing ter voorbereiding van een oorlog. Als de wapenfabrikanten en de Duitse militaristen hun zin kregen, zouden binnenkort Nederlandse jongens moeten sterven voor hetzelfde gespuis, dat in 1940-1945 ons land leegroofde en hier honderdduizenden slachtoffers maakte", zo luidt o.m. het onderschrift.

Aan het verschil tussen de omstandigheden van toen en nu besteedt De Waarheid geen woord. Volgens de voorstelling van het blad

zou de hedendaagse vluchtelingenstroom, evenals die uit de jaren 1937/1938 een gevolg zijn van provocatie.

Partijbestuurszitting

Het partijbestuur onderwierp de rond de kwestie Berlijn ontstane toestand in zijn zitting van 19 augustus j.l. aan een bespreking. Deze resulteerde in het aannemen van een resolutie, die twee dagen later in De Waarheid werd opgenomen.

De partijleiding geeft daarin als haar mening te kennen, dat de "provocaties in van ouds bekende Hitler-stijl", die in de afgelopen weken vanuit het door Amerika c.s. bezette West-Berlijn tegen de DDR ondernomen werden, de vrede in Europa in gevaar hebben gebracht. Het partijbestuur besluit daarom tot grotere activiteit om de tegenstand tegen de oorlogsdreiging in ons land zo omvangrijk en sterk mogelijk te maken. Er zal krachtige strijd gevoerd worden om Nederland te ontworstelen aan de verplichtingen die de tegenwoordige of vorige regeringen tegenover het NAVO-opperbevel op zich hebben genomen met betrekking tot het automatisch deelnemen aan een oorlog, samen met de Verenigde Staten en West-Duitsland.

Voorafgaand aan haar resolutie gaf de partijleiding al op 18 augustus een manifest over de Berlijnse kwestie uit. Hierin wordt o.m. het aftreden geëist van Minister Visser, "om Nederland te vrijwaren van openlijke of geheime verplichtingen. Eerst dood door Duitse generaals - nu dood voor Duitse generaals? Neen. Nederland moet zich afzijdig houden. Geen hulp aan Duitse revanchisten".

Afwisseling in de propaganda-leuzen

Volgens haar beginselprogram, daterend uit 1952, stelt de CPN zich op het standpunt, dat Nederland door het toetreden tot het Atlantisch Pact, door het Marshallplan en enkele andere internationale overeenkomsten zijn nationale zelfstandigheid verloren heeft. De strijd voor het terugwinnen van de nationale zelfstandigheid - het zich losmaken van Amerika en het opzeggen van de verdragen, die het land aan het Westelijk blok binden - was sindsdien één van de voornaamste partij-taken.

Sinds begin 1961 hanteert de CPN in hetzelfde verband de term "neutraliteit". Zij propageert thans het aannemen van een "neutrale houding" van Nederland tussen Oost en West en verkondigt nu, dat het lidmaatschap van de NAVO de neutraliteit van ons land niet in de weg

behoeft te staan. Van de grote mogendheden van Oost en West zou een garantie verlangd moeten worden, dat zij onze neutraliteit zouden respecteren. De strijd tegen de NAVO, hoewel niet geëindigd, is hiermede enigermate van het voorste propagandafront verdwenen.

De soepelheid van de partijleiding ten opzichte van het NAVO-lidmaatschap berust op haar overweging, dat er Nederlanders zijn, die, hoewel voorstander van de neutraliteit, er nog steeds niet van te overtuigen zijn dat ons land van de Sowjet-Unie niets te vrezen heeft en die de NAVO daarom nog als een noodzakelijk kwaad zien.

Het valt niet alle partijleden gemakkelijk hun leiding in deze nieuwe tactiek te volgen. Heeft een communist dan niet meer tot plicht de Sowjet-Unie in alles te steunen, zo vragen zij. Is de agitatie tegen de NAVO slechts tijdpassering geweest en is neutraliteit wel in overeenstemming te brengen met de klassenstrijd? De verklaring van de leiders, dat staatkundige neutraliteit nog niet het aannemen van een neutrale houding in de klassenstrijd betekent en dat met de nieuwe tactiek de bezwaren tegen de NAVO niet zijn weggevallen, wordt door enkele partijgenoten met een zekere terughouding aanvaard.

Te grote openhartigheid gecritiseerd

De bekende Waarheid-journalist Jan Snellen liet zich in Politiek en Cultuur van mei 1961, naar de mening van de partijleiding, wel wat al te openhartig over het doel van de verandering der propaganda-leuze uit.

Mogelijk onder invloed van de stemming waarin hij zijn boekje: "De Erfvijand; een eeuw gevaar uit het Oosten" (zie M.O. no. 3 - 1961) schreef, trachtte Snellen in een artikel "Strijdbare neutraliteit" o.m. een omschrijving te geven van de houding die z.i. als gevolg van de nieuwe leuze van de partij ten opzichte van Duitsland diende te worden aangenomen. Hij schreef daarin o.m.: Een nieuwe neutraliteit betekent het voeren van een politiek, die zich aansluit bij elk streven dat gericht is tegen het Duitse imperialisme, uit welke hoek dit ook komt. Hij vervolgde: "Neutraliteit is geen doel, maar een middel tot een doel Nadat zij (de neutraliteit) door het liquideren van de vreemde bases een einde heeft gemaakt aan de ongelijke behandeling der mogendheden, moet zij consequent verder gaan en de betrekkingen normaliseren met het socialistische kamp, dat de natuurlijke bondgenoot is".

Met dit artikel blijkt Snellen zich in ernstige mate het mis-

noegen van de partijleiding op de hals gehaald te hebben. In Politiek en Cultuur no. 7/8 (juli/augustus) van 1961 wordt hem over zijn onjuiste toelichting op het CPN-standpunt danig de les gelezen door Marcus Bakker, die naar mag worden aangenomen, daarmee handelde in opdracht of althans op gezag van Paul de Groot.

Snellen wordt o.m. verweten alle Duitsers over één kam geschoren te hebben. Het bestaan van de Duitse Democratische Republiek, van de arbeidersklasse in West-Duitsland en van de vervolgde KPD is hij vergeten.

"Wij", aldus Bakker, "willen conform de Moskouse verklaring van november 1960, beëindiging van de politiek der inmenging (van de staten in elkaars binnenlandse aangelegenheden), maar de politiek die Jan Snellen bepleit komt in laatste instantie neer op een interventie-oorlog tegen Adenauer c.s. Volgens de Moskouse verklaring is de revolutie voor elk land een binnenlandse aangelegenheid, maar Jan Snellen erkent dit principe niet ten opzichte van West-Duitsland."

De hoofdzaak van de verbolgenheid van de partijleiding op Snellen blijkt duidelijk wanneer hem verweten wordt : "Zijn foutieve opvatting heeft hem geleid tot het doen van niet alleen onjuiste, maar vooral ook schadelijke uitlatingen" (onderstreping dzz.).

Het "schadelijke" van zijn uitlatingen blijkt gelegen te zijn in de uitleg die Snellen geeft van het begrip "neutraliteit" en zijn verklaring van het doel dat de CPN met deze nieuwe leuze voor ogen zou staan.

Snellen, zo zegt zijn criticus, wil namelijk van Atlantisch Pact naar Warschau Pact. Hij speelt daarmee de politieke tegenstanders in de kaart, die het voorstellen alsof de communisten voor Nederland een neutrale politiek nastreven, met het doel het later in het Warschau Pact onder te brengen.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vredesbeweging

Internationaal Christelijk Wereldvredescongres

Van 13 t/m 18 juni 1961 vond te Praag in het nieuwe stadhuis het Christelijk Wereldvredescongres plaats, georganiseerd door de Oecumenische Raad van Kerken in Tsjechoslowakije. Reeds drie jaar geleden, in juni 1958, organiseerde deze raad, op voorstel van een aantal protestantse hoogleraren van de theologische faculteiten in Tsjechoslowakije, een internationale bijeenkomst van vooraanstaande personen uit de Europese kerken. Kerkelijke vertegenwoordigers uit de Sowjet-Unie, de satellietlanden en de Duitse Bondsrepubliek namen hieraan deel. Tijdens deze bijeenkomst werd het besluit genomen onder de naam Christelijke Vredesconferentie permanent verder te werken. Daartoe koos men een werkcmité, waarvan professor dr. Josef L. Hromadka deken van de Comenius-faculteit, voorzitter is. Hromadka, die tevens deel uitmaakt van het Bureau van de communistische Wereldvredesraad, werd in 1957 be- giftigd met de Lenin-prijs voor de Vrede.

Ook in ons land hebben vertegenwoordigers van de kerkgenootschappen, uitgezonderd het rooms-katholieke, uitnodigingen ontvangen tot bij- woning van het Praagse Vredescongres van juni 1961. Verschillende kerke- lijke instellingen besloten waarnemers te zenden. Voor de Generale Synode der Nederlands hervormde Kerk ging ds. J.E. Uitman, hervormd pre- dikant te Groningen, voor de Oecumenische Raad der Kerken in Nederland dr. A. Th. van Leeuwen, directeur van de te Driebergen gevestigde Stichting "Kerk en Wereld". De Leidse hoogleraar, prof. dr. A.J. Ras- ker, die in het verleden reeds deel had genomen aan de zittingen van de "Christelijke Vredesconferentie", ging eveneens naar Praag. In to- taal bestond de Nederlandse afvaardiging uit een twintigtal personen, van wie een groot deel was aangesloten bij de pacifistische geloofs- gemeenschap "Kerk en Vrede". Onder hen bevond zich ook de voorzitter dezer gemeenschap, prof. dr. J. de Graaf.

Ruim 600 gedelegeerden uit ca. 46 landen hebben het congres bij-

gewoond, de helft afkomstig uit de Sowjet-Unie en andere Oosteuropese landen. Groot was het aantal afgevaardigden uit Afrika, Latijns-Amerika en het Verre Oosten.

De burgemeester van Praag, de vertegenwoordiger der Tsjechoslowaakse regering en de secretaris van het Tsjechoslowaakse vredescomité verwelkomden de deelnemers.

De openingsrede werd uitgesproken door prof. Hromadka voornoemd. Hij verklaarde, dat het congres een rol speelde in de "strijd om de Kerk". Ongetwijfeld doelde hij op de politieke invloed, die de kerk kan uitoefenen, temeer daar hij de rooms-katholieke kerk heftig be-critiseerde, wegens haar "vereenzelviging met de oude (d.i. de kapitalistische) maatschappij". De Morele Herbewapening beschouwde hij als georganiseerd anti-communisme. Het communisme zag hij als een weldoordachte poging tot verandering van de samenleving en bevrijding van de mensen uit armoede en onwetendheid, rassenonderdrukking en chronische honger. De nieuwe ordening in stad en land is, zo zeide hij, een gigantische strijd om de mensen niet alleen politieke maar ook sociale en economische vrijheid te verzekeren. De kerk moet zich hiertegen niet verzetten doch de vernieuwing met liefde en begrip tegemoet treden, aldus Hromadka.

Aartsbisschop Nikodim, hoofd van de afdeling buitenland van het Moskouse patriarchaat der Russisch orthodoxe kerk en lid van het werkomité der Christelijke Vredesconferentie, verheerlijkte breedvoerig de bijdrage van de Russische kerk tot de vrede. Ook in zijn toespraak kwam, zoals trouwens in de referaten van vele andere Oosteuropese kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders, een anti-Rome stemming tot uitdrukking.

De Anglicaanse bisschop Ting, lid van de delegatie der Chinese Volksrepubliek, hekelde het "Amerikaanse neo-kolonialisme", dat tot uitdrukking zou komen in de recente gebeurtenissen op Cuba, in Kongo, Algerië en andere landen. Een ander lid der Chinese delegatie rechtvaardigde daarna in een anti-Amerikaanse toespraak het communistisch optreden van China in Tibet.

Aangezien het congres niet alle aan de orde gekomen vraagstukken in de voltallige zittingen kon behandelen, werden aparte werkgroepen gevormd ter bespreking van de ontwapening, de atoombewapening, de koude oorlog, de jonge soevereine staten, de Duitse kwestie etc.

Op 17 juni nam het congres kennis van de rapporten van deze commissies. Het aanvaardde met grote stemmenmeerderheid een "openbare boodschap",

opgesteld door het werkcómité, waarin het critische geluid ten aanzien van de rooms-katholieke kerk doorklinkt.

De deelnemers verklaarden algemeen van oordeel te zijn, dat het congres, ondanks verschillen van inzicht, zeer nuttig was geweest. Besloten werd het werk van de conferentie voort te zetten. Voor dit doel werd een "commissie van honderd" opgericht, die waarschijnlijk begin 1962 voor het eerst zal bijeenkomen. Het ligt in de bedoeling in 1963 of 1964 weer een internationaal congres te beleggen.

Voor Nederland hebben in de "commissie van honderd" zitting prof. dr. J. de Graaf, voorzitter van de geloofsgemeenschap "Kerk en Vrede"; prof. dr. A.J. Rasker, lid dezer geloofsgemeenschap en mej. H. Ch. Kohlbrugge.

Van enige activiteit der communistische mantelorganisaties met betrekking tot het Christelijk Wereldvredecongres is niet gebleken. De communistische pers beperkte zich ertoe zonder commentaar melding van de bijeenkomst te maken. Het is echter duidelijk, dat dit congres "achter het ijzeren gordijn" niet zonder toestemming der communistische overheid zou hebben kunnen plaats vinden. Mogelijk dient de sobere berichtgeving om de niet-communistische deelnemers uit het Westen en uit de onderontwikkelde landen niet bij voorbaat af te schrikken.

Wereldjeugdforum 1961

Van 25 juli tot en met 3 augustus vond in Moskou het Wereldjeugdforum plaats, georganiseerd door de Sowjet-Russische jeugdorganisaties. Het werd bijgewoond door 679 jongeren uit 91 landen, die meer dan 300 jeugd- en studenten-organisaties zouden vertegenwoordigen. Uit Nederland waren aanwezig Roel Walraven, vice-voorzitter van het ANJV en André de Leeuw, ANJV-hoofdbestuurder, tevens bestuurslid van de communistisch georiënteerde studentenvereniging Perikles. Voorts zond de pacifistische Werkgroep Anti-militaristische Studenten (WAS), een afvaardiging. De vice-president van de Internationale Vrijwillige Hulpdienst (SCI), C.A. Hollander uit Castricum, nam eveneens aan het forum deel.

Aan het eind der besprekingen werd een boodschap aangenomen, gericht tot de jeugd van de wereld. Daarin wordt gezegd dat de deel-

nemers aan het forum de wereldvrede nastreven. Om dat te bereiken achten zij het noodzakelijk onafhankelijkheid voor alle volken te verwezenlijken, een eind te maken aan het kolonialisme, vreedzame coëxistentie te verzekeren en een volledige en gecontroleerde ontwapening mogelijk te maken. Gevraagd wordt deze boodschap te onderschrijven en handtekeningenacties te houden. Eisen en opinies van de jeugd moeten kenbaar gemaakt worden aan regeringen en parlementen.

Vertegenwoordigers van de Front Pemuda Pusap (de federatie van alle Indonesische jeugdorganisaties), het ANJV en Perikles maakten van de gelegenheid gebruik een gemeenschappelijke oproep te doen uitgaan aan de jeugd van Indonesië en Nederland om een gewapend conflict inzake Nieuw-Guinea te voorkomen.

De Waarheid heeft over het verloop van het forum sobere berichten gegeven. Wel werd in het partijdagblad zowel als in Jeugd, het maandblad van het ANJV, veel aandacht besteed aan het feit dat de Nederlandse Studenten Raad op het laatste moment van deelneming afzag, omdat de autoriteiten in ons land de uitzending van waarnemers niet steunden.

De Nederlandse Studenten Raad wordt een slaafse houding verweten ten overstaan van het ministerie van buitenlandse zaken in Den Haag. Daar doorheen klinkt echter nauwelijks verholen teleurstelling over dit besluit omdat Nederland een van de weinige Westeuropese landen was, waar sommige studentenmilieus aanvankelijk positief op de uitnodiging hadden gereageerd.

Jeugdbeweging

Wintercampagne ANJV

Het hoofdbestuur van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond besprak in zijn vergadering van 8 en 9 juli het plan de campagne voor de komende winter. Dit is inmiddels in aantrekkelijke uitvoering gestencild verschenen. Om de leden wat meer dan voorheen voor de plannen te activeren, wil het hoofdbestuur in september daarover een achttal regionale conferenties beleggen. Daarna zal het werkplan in de ledenvergaderingen worden besproken.

In het program worden de ieder jaar terugkerende zaken behandeld, zoals de strijd voor de koloniale volkeren, de kwestie Nieuw Guinea, de verhouding tot niet-communistische jeugdorganisaties en - intern - de werfacties voor leden en donateurs. Bijzondere aandacht wordt be-

steed aan de scholing, het ageren onder militairen en het bedrijfs-
werk. Ten aanzien van de anti-atoombomcampagne zijn er nieuwe initia-
tieven.

Protestfietstocht 1962

Ten aanzien van de actie tegen de opslag van atoomwapens werd
"in navolging" van het zgn. Volkelcomité besloten in 1962 opnieuw een
protestfietstocht te organiseren. Ter voorbereiding daarvan dienen de
zogenaamde anti-atoombomweken van augustus tot en met oktober in een
30-tal gemeenten. Het is de bedoeling filmvoorstellingen en lezingen
te houden, anti-atoombomspeldjes te verkopen en handtekeningen te ver-
zamelen, om zodoende voortdurend te ageren tegen de opslag van kern-
wapens.

Het ANJV en de militairen

Het verbond wil gedurende de komende periode meer aandacht be-
steden aan de propaganda onder de dienstplichtigen om, zo meent men,
een tegenwicht te vormen tegen de koude-oorlogpropaganda en de op-
hitsing tegen de vredelievende volkeren in Oost-Europa en de kolonia-
le landen. Daarom wil het ANJV de speciale uitgave voor militairen,
gebracht onder de kop "Het is zó" (incidenteel verschenen sinds au-
gustus 1960) regelmatigiger doen uitkomen. Voorts stelt het hoofdbestuur de
afdelingen voor om het contact te verstevigen met de leden die in mi-
litaire dienst zijn. De militairen met verlof dienen regelmatig te
worden bezocht en uitgenodigd om aan de activiteiten van het verbond
deel te nemen.

Kernavonden en scholing

Reeds geruime tijd nemen kernavonden in het leven van het ANJV
een belangrijke plaats in. Daaronder worden verstaan die bijeenkomsten,
waarin naast het bespreken van actuele onderwerpen (ook politieke),
tevens tijd wordt besteed aan ontspanning. Er komen in het karakter
van deze kernavonden enige veranderingen. Zij dienen voortaan nog meer
ontspanning te bieden. Het bespreken van politieke onderwerpen wordt
overgeheveld naar een scholing van eenvoudige opzet. Deze zal eenmaal
in de veertien dagen per afdeling worden gehouden. Het hoofdbestuur
noemt ze politieke vormingsavonden. De onderwerpen zullen actueel ge-
houden worden. Voorts zullen ze afgewisseld worden met avonden waarop

gediscussieerd kan worden over onderwerpen gebracht voor radio en televisie. ANJV'ers, die een vastgesteld aantal avonden aanwezig zijn geweest, krijgen als beloning aan het eind van het seizoen een surprise. Daarom wordt op die bijeenkomsten met een presentielijst gewerkt.

ANJV-clubwerk

Ten aanzien van het clubwerk moeten de reeds genomen initiatieven, zoals het oprichten van de Joeri Gagarin-fanclub in april 1962, worden uitgebreid. Het hoofdbestuur wil naast cabaret- en muziekgroepen, ook bandrecorder- en doe-het-zelf-clubs oprichten. Op 23 en 24 december 1961 wordt in Amsterdam weer een landelijk cultureel concours gehouden. Daar zullen ook volleybal- en tafeltenniswedstrijden worden gespeeld. In tegenstelling tot het vorige jaar vindt dit concours vroeg in het seizoen plaats, waarschijnlijk in verband met de drukte die de verkiezingscampagne later in het voorjaar voor het ANJV zal meebrengen.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Voorbereiding 5e WVV-congres

Het Wereldvakverbond schijnt van zijn 5e congres, dat van 4 tot 16 december 1961 te Moskou wordt gehouden, iets spectaculairs te willen maken. De WVV-pers is al maandenlang bezig de geesten op deze gebeurtenis voor te bereiden. In het juni-nummer van "Trade Union Movement", een in vele talen uitgegeven WVV-maandblad, kondigt de WVV-secretaris Giuseppe Casadei de komst aan van 1200 gedelegeerden uit meer dan 100 landen. Hij tracht te suggereren, dat het aanstaande WVV-congres in wezen een congres voor alle vakbonden ter wereld zal zijn en een belangrijke fase in de strijd tegen de klassevijand, zoals deze zich vooral in de monopolies openbaart. Er is, volgens Casadei, een congres-reglement ontworpen, dat aan iedere deelnemer gelijke rechten waarborgt, zowel in de voltallige zittingen als in commissie-bijeenkomsten en tijdens de stemmingen.)

Louis Saillant, sinds 1945 algemeen secretaris van het WVV, verzekert voor de zoveelste maal - in het juli-nummer van hetzelfde blad -, dat het WVV het een van zijn belangrijkste doeleinden acht door het leggen van internationale contacten de werkers overal ter wereld tot eenheid van actie te bewegen.

De WVV-pers komt ook weer op de proppen met figuren van buiten de eigen kring, die bereid zijn met het bijeenroepen van het WVV-congres in te stemmen. Een aantal bestuurders van Australische vakbonden, aangesloten bij het IVVV, opende de rij.)

Het WVV zal wel tevens pogen om in de diverse nationale delegaties ook personen te doen opnemen uit niet bij dit verbond aangesloten organisaties. Daarmee kan dan propaganda worden gemaakt.

Het Uitvoerend Bureau van het WVV (bestaande uit de president, de 12 vice-voorzitters en de secretaris-generaal) hield van 23 tot 26 juni jl. zijn 40e zitting te Praag. Het ontwierp een "program voor vakbondsactie", dat aan het congres zal worden voorgelegd. Het werd op 1 juli gepubliceerd in "Trade Union Press", een tweewekelijks blaadje van het WVV.

In een voor het Westen bestemde uitzending van Tass uit Moskou, d.d. 25 juli, werd een résumé van dit ontwerp gegeven. Het 5e congres,

aldus de samenvatting, zal twee kwesties behandelen: de vakbeweging in de strijd voor vreedzame coëxistentie en voor afschaffing van het kolonialisme. Het WVV roept voorts op tot een voortdurend aan de kaak stellen van de "vijanden van de eenheid" (waarmee de principiële anti-communistische leiders der bonafide vakbeweging worden bedoeld). Tenslotte roept het WVV op tot "versterking en uitbreiding van de broederlijke contacten tussen de vakbonden van alle landen, in een geest van proletarisch internationalisme". (Met deze term wordt bedoeld dat de belangen van de internationale arbeidersklasse te vereenzelvigen zijn met de belangen van de Sowjet-Unie als vaderland van het internationale proletariaat).

Voor zover bekend heeft het WVV-secretariaat nog geen officiële uitnodiging voor het a.s. congres in Moskou aan het Centrum en de "oude" EVC doen toekomen. Het is wel zeker dat het Centrum zal worden verzocht een delegatie samen te stellen, hoewel het niet als vakcentrale wil worden beschouwd. Het staat nog niet vast of de "oude" EVC naar Moskou zal gaan.

De "oude" EVC had, zoals in MO 5 - 1961 werd gemeld, wel afgevaardigden naar een te Wenen gehouden conferentie over de invoering van de 40-urige werkweek gezonden. Het Centrum liet daar verstek gaan. De leiding van de "oude" EVC heeft niet nagelaten dit feit aan te grijpen voor een aanval op de CPN, hetgeen hier en daar enige verwarring onder communistische bedrijfsarbeiders veroorzaakte. Ook stelt de EVC dat het Centrum eigenlijk niet kan deelnemen aan het WVV-congres in Moskou, daar dit immers in strijd is met de communistische politiek van opgaan in het NVV (aangesloten bij het - socialistische - Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen, het IVVV).

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

Dialog PSP/SWP

De PSP wijst samengaan met de SWP af

Het PSP-orgaan Bevrijding van 6 juli j.l. bevat een artikel van J.D. Hoepelman, politiek-secretaris tevens lid van het hoofdbestuur van de PSP. Het is getiteld "Waarom wij samengaan met de Socialistische Werkerspartij afwijzen". Hoepelman geeft daarin een toelichting op de verklaring van het PSP-partijbestuur van 29 mei, waarbij dit een aansluiting van beide partijen of het gezamenlijk bij de verkiezingen uitkomen met één lijst had afgewezen.

Vooropstellende dat het beginselprogram van de SWP veel bevat, dat de PSP zonder meer kan onderschrijven, wijst hij op een aantal cardinale verschilpunten, die de PSP noodzaken een samengaan zelfs niet in overweging te nemen. Hij noemt o.m. de volgende:

"Het wetenschappelijk socialisme, gegrondvest door Marx en Engels en door Lenin verder ontwikkeld voor het imperialistische tijdperk, is sinds zijn ontstaan voor miljoenen het richtsnoer geworden, waardoor het socialisme tot werkelijkheid werd".

Hoepelman tekent daarbij aan, dat de SWP aldus de wetenschappelijke bijdragen aan de fundering van het socialisme door niet-communisten miskent. Hij stelt verder, dat de PSP het persé afwijst om zich uitsluitend op een marxistisch-leninistische theorie vast te leggen en de ontwikkeling naar het socialisme wil toetsen aan alle wetenschappelijke bijdragen, die het socialisme kunnen helpen verwezenlijken. Voor wat de SWP bedoelt met de verwezenlijking van het socialisme in de communistische landen wijst Hoepelman op het juist daar ontbreken van met het socialisme nauw verbonden rechten, te weten politieke democratie, economische democratie etc.

"De toenemende kracht van de socialistische staten, gepaard gaande aan de consequente vredeswil en vredespolitiek der volkeren in de gehele wereld, is thans in staat een vreedzame coëxistentie af te dwingen en de ontwapening mogelijk te maken".

Hiermede, zegt schrijver, stelt de SWP zich ten aanzien van de Sowjet-Unie op het standpunt van de "afschrikking", die zij echter voor de Navo afwijst. In de opvatting van de PSP is vreedzame coëxistentie juist dan mogelijk als de impasse van de bewapeningswedloop wordt doorbroken.

Tegenover de stelling van de SWP, dat de Sowjet-Unie het aan de macht komen van de arbeidersklasse in een reeks Oost-Europese landen mogelijk heeft gemaakt, plaatst Hoepelman het PSP-standpunt, dat niet deze arbeidersklasse aan de macht is doch alleen de communistische partijleiding, zulks met onderdrukking van alle andersdenkenden.

De politiek-secretaris van de PSP komt dan tot de volgende conclusie: Door te verklaren niet op een principieel pacifistisch standpunt te staan en het onjuist te vinden het pacifisme met het socialisme te verbinden, zet de SWP de erkenning dat het socialisme alleen door vreedzame coëxistentie verwezenlijkt kan worden, weer op losse schroeven.

Dat, aldus Hoepelman, doet voor ons de deur dicht, mocht er ooit van samengaan sprake zijn geweest.

Reactie van de SWP

Ondanks de afwijzende houding van het PSP-hoofdbestuur heeft men in SWP-kringen de pogingen tot toenadering niet gestaakt. Het artikel van Hoepelman werd in extenso in De Brug van 22 juli weergegeven, voorzien van een uitvoerig redactioneel commentaar onder het opschrift "Om de toekomst van het Nederlandse socialisme".

In bedekte termen wordt daarin te kennen gegeven dat het eigen beginselprogram de SWP zelf ook niet geheel bevredigt. Zij zou in het belang van een samenwerking met andere links-socialisten wel bereid zijn er afstand van te nemen.

Het bestaan van het program in zijn huidige vorm wordt verontschuldigd met het argument, dat het in zekere mate het stempel draagt van de CPN, waaruit de SWP is voortgekomen, zoals dat van de PSP tot bepaalde hoogte het kenmerk vertoont van de PvdA. Het program van onze partij, aldus het commentaar, geeft tamelijk uitgebreid ons standpunt weer zoals zich dat op het ogenblik waarop wij het aannamen had ontwikkeld.

De Brug-redactie wil de programs van de SWP en de PSP zien als

een mogelijkediscussie-basis voor de links-socialistische beweging. Zij oppert de idee zich gezamenlijk, eventueel met anderen, te zetten aan de bestudering van de vele vraagstukken, die de linkse sociaal-democraten beroeren. Een dergelijk samengaan, dat evenmin als de samenwerking in praktische kwesties organisatorische vereniging behoeft te betekenen, acht de SWP noodzakelijk en gewenst.

Als punten waar beide partijen elkaar in de praktische politiek treffen, worden opgesomd de loonstrijd, de strijd voor de koloniale vrijwording, de afschaffing van het atoomwapen en het ijveren voor algehele ontwapening.

Uitvoerig wordt betoogd, dat voor beide partijen bij de verkiezingen voor Provinciale Staten en Gemeenteraden een bescheiden winst tot de mogelijkheden behoort, wanneer zij tot samenwerking zouden kunnen besluiten. Het wordt daarbij waarschijnlijk geacht, dat beide partijen hier en daar ook enkele stemmen zouden verliezen. De PSP van mensen die zullen vinden dat die partij zich te veel naar links ontwikkelt en de SWP van aanhangers die zullen vrezen dat zij een rechtse partij wordt. Volgens De Brug gaat het echter om de grotere massa, die zowel de PSP als de SWP accepteert als iets nieuws en die verwacht, dat een einde gemaakt zal worden aan de versnippering van de linkse krachten.

In feite houdt het commentaar een hernieuwd openlijk aanbod in van een aantal leidende figuren uit de SWP - de Brugredactie - aan de PSP, dat samenwerking op diverse terreinen beoogt. Het partijbestuur had zich over de wenselijkheid daarvan al in De Brug van 17 juni j.l. uitgesproken. (MO nr. 6 - 1961).

Slotcommentaar van de PSP

In Bevrijding van 11 augustus levert O.N. (Dr. O. Noordenbos) namens de redactie nogmaals commentaar op het vorenvermelde Brug-artikel.

Hij komt daarin tot de conclusie dat men geen samengaan moet forceren, waar al op de voornaamste punten, zowel op het socialistische als op het pacifistische vlak, zulke uiteenlopende standpunten worden ingenomen.

De PSP zou z.i. bovendien de propaganda voor haar eigen standpunt onnoemelijk verzwakken, als zij door het samengaan op enkele praktische aangelegenheden toch in een dubbelzinnige positie zou komen. Hij acht het

echter wel mogelijk in vertegenwoordigende lichamen op concrete punten met een andere partij samen te gaan.

Noordenbos zegt tenslotte persoonlijk van mening te zijn dat de SWP bij het doordenken van wat haar uit de CPN heeft doen gaan, haar beginselprogram nog wel zal moeten wijzigen en dat zij politiek en ideologisch al verder van huis is geraakt dan uit haar terminologie - en in zekere zin ook fraseologie - blijkt.

Stakingsoverzicht juli/augustus 1961

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Stalen meubelfabriek N.V. "De Cirkel" te Zwanenburg.	f 0,10 p/u extra loon geëist	-----	geen resultaat	1.
Olie-opslagplaats AmateX te Amsterdam.	f 100,-- extra uitkering en f 4,-- fietsengeld p/w geëist	-----	eisen niet ingewilligd	2.
Technisch personeel v.h. Alg. Handelsblad te Amsterdam.	25% toeslag voor ploegendienst geëist	-----	geen resultaat, directie gebonden aan CAO	3.
Havendienst v. Gelder & Zn. te Velsen.	ontevredenheid over tariefstelsel	erkende vakbonden bemiddelden	geen resultaat	4.
Belgische werknemers werkz. bij N.V. Heinekens Bierbrouwerijen te 's-Hertogenbosch.	loonsverhoging en reisgeld geëist	-----	?	5.
Kraanmachinisten v.d. Stuwadoorsmij N.V. Felshaven te Rotterdam.	winstuitkering van 4 % geëist	NVV bemiddelde	?	6.
Kon. Papierfabrieken v. Gelder & Zn. te Apeldoorn.	ontevredenheid over werkclassificatie-onderzoek	-----	geen resultaat	7.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
1.	juli 1961					450																													
						250																													
2.							80																												
3.																																			
4.																																			
5.																																			
6.																																			
7.																																			

500
-- (enkele uren)
100

Stakingsoverzicht juli/augustus 1961

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
N.V. Twentse Electriche Tramwegmaatschappij te Enschede.	loonsverhoging en verkorting v.d. werkweek geëist	erkende vakbonden bemiddelden	directie stemt in met eisen	8.
Cartonnagefabrieken Brittannia, De Kroon, Albion en Ceres.	extra uitkering voor zaterdagmiddag geëist en ontevredenheid over premie-ploegenstelsel	-----	directie gebonden aan CAO, resultaat onbekend	9.

V o l g n o	Begin in vorige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal sta- kers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
8.	aug. <u>1961</u>							144	--																								
9.								140																									

OVERZICHT VAN REIZEN VAN VOORAANSTAANDE NEDERLANDSE EN

BUITENLANDSE EXTREMISTEN UIT OF NAAR NEDERLAND

Tot 15 augustus 1961

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
26-4-1961 21-5-1961	MEIJER, M.	28- 5-1908	Lid Centrum-delegatie naar 1-meiviering te Moskou, waarna hij als hoofd Bureau Buitenland Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije bezocht.
27-4-1961 10-5-1961	HARLINGEN, J.J. van	16-12-1907	Lid d.b. Ned.-USSR. Reisleider Vernu-reis naar S.U.
29-4-1961 4-8-1961	MORRIEN, J. + echtgenote en kind	4- 5-1928	Werkzaam Vraagst. Vrede en Social. Praag. Bezoek Nederland.
4-5-1961 16-5-1961	MEIS, F.	17-11-1921	Lid hoofdbest. ABI'58. Boedapest, 3e Internationale conf. VVI-Transport.
19-5-1961 ± 24-5-1961	HENDRIKSZEN, H.J. woont te Wenen	9- 3-1911	Secr.-penningm. FIR. Bezoek Nederland.
± 20-5-1961 ± 22-5-1961	MOULIN, G.J. (Belg) CALSIJN, L. (Belg) FIGUÈRES, L. (Fransman) THOMSEN, P. (Deen) LAUHLAN, W. (Brit)	18- 6-1911 ? ? ? ?	Vertegenwoordigen resp. Belgische, Franse, Deense en Britse CP op 20e Congres CPN.
± 20-5-1961 ± 28-5-1961	VELTMAN, Jacoba C. woont te O.-Berlijn	24- 2-1901	Lid hoofdbest. Nederl. Vrouwen Bew. Bezoek Nederland.
28-5-1961 (U)	BOO, B.J. de + echtgenote	20-12-1934	Lid dag. best. ANJV O.-Berlijn, vakantie.
29-5-1961 (I)	ENTHOVEN, Clara F.S.E.	21-12-1901	Individueel lid. Internat. Ver. Democr. Juristen. Duitsland. Reisdoel onbekend.
6- 6-1961 20-6-1961	MINNAERT-COELINGH, M.B.	17- 2-1906	Lid alg. best. NVR. Zweden en Oslo, Eur. conf. voor ontwapening 9-11 juni.
11-6-1961 ± 24-6-1961	GORTZAK, W.	22- 4-1931	Redactielid Internat. Contact Bulletin. Bezoek van studenten geografie Universiteit Amsterdam aan Warschau.

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
+ 22-7-1961 + 5-8-1961	BOYMANS, H.A.	9- 3-1919	Lid ABWB'58. Reisleader vakantiereis Haagse bouwvakarbeiders naar O. Duitsland.
23-7-1961 (I)	BEKKER, F.F.	24- 1-1934	Student te Moskou. Voor vakantie in Nederland.
24-7-1961 10-8-1961	HARLINGEN, J.J. van	16-12-1907	Lid dag. best. Ned.-USSR. Reisleader Vernu-reis naar S.U.
31-7-1961 15-8-1961	HULST C.	29- 2-1932	Propaganda secr. CPN distr. Zaanstreek. S.U. Vernu-reis
2-8-1961 (U)	CLERKX, P. en echtgenote	28- 6-1891	Werkz. Algem. Progressief Vertaalbureau. Warschau, vakantie.
11/12-8-'61 22-8-1961	BACKHAUS, F.E. en 6 andere O. Duitsers	6- 6-1931	Delegatie Freie Deutsche Jugend. Tegenbezoek aan Nederl. op uitnodiging Politiek Jongeren Contact Velsen.

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
12-6-1961 24-6-1961	BAADENHUIJSEN, H.H. en 12 anderen	22- 1-1907	Lid ABV'58. Reisleader vakantiereis arb.-Ned. Spoorw. naar O.-Duitsland.
17-6-1961 (I)	FRANEKER, M.H. Th. van JANSEN, K.J.	28- 7-1938 12-10-1936	Resp. lid hoofdbest. ANJV en lid distr. best. ANJV R'dam. Tsjechoslowakije. Reisdoel onbekend.
18-6-1961 18-7-1961	DRAGSTRA, F. en echtgenote	6-10-1927	Lid partijbest. CPN. Hongarije, vakantie.
20-6-1961 1-7-1961	KORLAAR, A.A.	25- 8-1909	Reisleader van delegatie ABWB'58 naar Tsjechoslowakije.
30-6-1961 3-8-1961	BARUCH, S. + echtgenote en dochter	17- 2-1905	Lid dag. best. CPN. Moskou - verm. i.v.m. gezondheid.
1-7-1961 (I)	ZEGELING, H. + echtgenote en kind	13- 6-1935	Stiefzoon P. de GROOT. Studeert te Moskou. Vakantie in Nederland.
1-7-1961 (U)	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. Ver. Verzet. Solingen, bijeenk. Ver. Verfolgten des Nazi-regimes.
6-7-1961	VERHEIJ A.A. vrouw en kinderen	26- 2-1917	Plv. alg. secr. CPN. Moskou, vakantie.
13-7-1961 (I)	MAAS, G.	17- 8-1913	Lid partijbest. CPN. Keerde uit Moskou terug, waar hij sinds 19-9-1960 studeerde aan de Hogere Partijschool.
14-7-1961 ± 26-7-1961	CLERX, A.	12- 4-1925	Lid distr. best. CPN A'dam. Reisleader "Vrede" naar Tsjechoslowakije.
16/17-7-'61 29-7-1961	HOMMA, J. en 3 andere ANJV-ers	8-10-1931	Lid hoofdbest. ANJV. Vermoed. O. Duitsland.
17-7-1961 (U)	SLAGTER, J.	18- 5-1907	Voorz. Ned. Auschw. Com. Warschau, bijeenk. Int. Auschw. Com. 19-20 juli.
20-7-1961	HAKS, M.J. en echtgenote	18- 5-1927	Lid partijbest. CPN. Moskou vakantie.
21-7-1961 5-8-1961	TAS, Eva FURTH-HALVERSTAD, E.	7- 8-1915 19- 5-1913	Resp. communiste met veel internat. relaties en best. lid Ned. Auschwitz comm. Vac. reis "Vrede" naar Tsjechoslowakije.
22-7-1961 16-8-1961	WALRAVEN, R.J.	13- 8-1930	Vice-voorz. ANJV. Moskou, Wereldjeugdforum.
22-7-1961 (U)	LEEJW, A.O. de	9- 6-1935	Lid hoofdbest. ANJV en best. lid Pericles. Moskou, Wereldjeugdforum.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 30 aug. - 9 sept.	Vredesconferentie.	O.-Berlijn	WVR
9-16 sept.	Studiekamp ANJV.	Texel	ANJV
* 21-23 sept.	Verg. WVV anti-Euro- markt comitee.	Milaan	WVV
29 sept. - 1 okt.	3e Congres Internat. Medical Association.	Turijn	IMA
september	Internat. conf. over geschied. en grondre- gels v.h. perswezen.	Warschau	IOJ
1 okt.	Waarheidfestival.	Amsterdam	CPN
17 okt.	22e Congres CPSU.	Moskou	CPSU
* 4-8 okt.	Bijeenk. Raad Internat. Democr. Vrouwen Fede- ratie.	Boedapest	IDVF
* begin okt.	ANJV land. conf. voor het clubwerk.	?	ANJV
najaar	ANJV-jeugdappèl voor het Noorden.	Groningen	ANJV
* herfst	Bijeenkomst voorberei- dingscomitee Wereld- jeugdfestival 1962.	Moskou	WFDJ
25-28 nov.	Voorbereidende conf. oprichting VVI-Gra- fische bedrijven.	Leipzig	WVV
* 27 nov.	Landelijke conf. t.g.v. 15 j. bestaan Ned. Vrouwenbeweging.	Amsterdam	NVB
27-30 nov.	Administr. com. VVI- Metaal.	Boedapest	WVV
nov.	Bijeenk. Uitvoerend Com. Internat. Unie v. Studenten.	Praag	IUS
nov.	ANJV-conferentie voor bedrijfsjongeren	?	ANJV
1-3 dec.	Bijeenk. Alg. Raad Féd. Internat. des Résistants.	Wenen	FIR
4-16 dec.	5e Congres Wereldvak- verbond.	Moskou	WVV
* 23-24 dec.	ANJV-landelijk cultu- reel concours.	Amsterdam	ANJV
1961	Bijeenk. Execut. Comi- té Internat. Org. van Journalisten.	Peking	IOJ

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1961 ?	Conf. CP-en kapitalis- tische landen Europa.	?	---
1961	Conf. economen uit W. en O. Europa over ontwa- pening.	Zweden	---
* 1961/1962	Europese conf. v. ver- zetsstrijders.	?	FIR
* voorjaar 1962	Oost-Westconferentie voor jeugd vacantie- reizen.	?	WFDJ
juli/aug. 1962	8e Wereldjeugdfesti- val.	Helsinki	WFDJ/IUS
1962	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	Boedapest	IOJ
* 1962	2e Demonstrat. fiets- tocht tegen opslag atoomwapens.	?	ANJV/OPJSJ
1962	7e Congres Internat. Unie van Studenten.	?	IUS
1962	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1962	6e Congres Wereldfe- deratie Democratische Jeugd.	?	WFDJ

* nieuw c.q. aangevuld.